

Asia: VM056:00/2016

Digituen toimintamalliehdotus, AUTA-hankkeen loppuraportti

Lausunnonantajan lausunto

Tässä kohtaa voitte kommentoida digituen toimintamallia, kuten esitettyjä digituen toimijoita ja roolitusta (luvut 1-3).

Lisäksi toivomme erityisesti kommentteja digituen määritelmään.

-

Tässä kohtaa voitte kommentoida toimintamallin ohjauksen periaatteita, rahoitusta ja täytäntöönpanoa (luvut 4, 6, 7).

-

Tässä kohtaa voitte kommentoida säädöstarpeita (luku 5).

Digituen toimintamalliehdotuksen loppuraportissa on todettu, että nykyinen tunnistuslaki estää vahvojen sähköisten tunnusten luovuttamisen, minkä vuoksi toimintarajoitteinen ei voi luovuttaa tunnuksiaan häntä avustavalle henkilölle saadakseen apua tunnistusvälineen käytössä. Esim. loppuraportin kohdassa 5.4 on todettu mm. seuraavaa:

"Digituen näkökulmasta olisi tärkeää, että vahvan tunnistusvälineen käytön avustamisessa ja opastamisessa otettaisiin huomioon erityistapaukset esimerkiksi siten, että toimintarajoitteista avustava henkilö voisi avustaa myös tunnistusvälineen käytössä. Tämä edellyttäisi tunnistuslain muutosta."

Tunnusten luovuttamiseen liittyy kuitenkin useita ongelmia. Tunnistuslain mukaiset vahvat sähköiset tunnukset ovat henkilön sähköinen identiteetti ja vahvaan sähköiseen tunnistamiseen luottavan osapuolen on voitava luottaa, että tunnukset ovat sen henkilön hallussa, jolle ne on myönnetty. Tunnusten luovutuksen salliminen myös erityistapauksissa heikentää merkittävästi tunnusten luotettavuutta ja turvallista käyttöä. Sen lisäksi, että eIDAS-asetus estää tällaisen identiteetin luotettavuuden tason alentamisen kansallisella tasolla, ongelmia aiheutuisi mm. tunnustusten väärinkäyttöön liittyvien vastuukysymysten osalta.

Tunnustuslain muuttamisen ja tunnusten luovuttamisen sijaan tulisi edistää muita keinoja, joilla mahdollistetaan myös toimintarajoitteisten henkilöiden oikeus käyttää digitaalisia palveluita. Parhaillaan lausunnolla oleva lakiesitys digitaalisten palveluiden tarjoamisesta edellyttää, että digitaaliset palvelut tulee olla jatkossa saavutettavia myös toimintarajoitteisille. Esitys koskee julkisen sektorin lisäksi myös mm. tunnistamisen palveluita. Palveluiden saavutettavuutta tullaan jatkossa parantamaan merkittävästi, jolloin toimintarajoitteisten mahdollisuus käyttää palveluita itsenäisesti paranee entisestään. Lisäksi tulee muistaa, että esim. pankeilla on käytössä useita eri palvelukanavia (mm. puhelinpalvelu, etäneuvottelut, konttorikanava), jotka mahdollistavat palveluiden joustavan käytön.

Jo tälläkin hetkellä on mahdollista antaa valtuutus toiselle henkilölle hoitaa mm. pankkiasiointia sähköisesti avustajan omilla tunnuksilla ilman, että avustettavan tarvitsee luovuttaa omia tunnuksiaan. Tämä edellyttää ennakolta sopimista pankin kanssa. Palveluita tulisikin kehittää siihen suuntaan, että avustaja voi entistä joustavammin avustaa toista henkilöä käyttäen omia tunnuksiaan.

Edellä esitetyn perusteella OP Ryhmä katsoo, että tunnusten luovuttamista toiselle ei tulisi missään olosuhteissa sallia, vaan asia tulee ratkaista muiden keinojen avulla.

Muut mahdolliset huomiot

-

Wennberg Satu
OP Ryhmä - OP Edunvalvonta